

*МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет СОЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ ТА ПСИХОЛОГІЇ
Кафедра СОЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ ТА СПЕЦІАЛЬНОЇ ОСВІТИ
Спеціальність 016 ЛОГОПЕДІЯ*

ЗВІТ

З навчальної практики «Ознайомчої»

*Керівник від кафедри
викладач кафедри соціальної
педагогіки
та спеціальної освіти*

Запоріжжя

2022

Мета та завдання практики

Метою навчальної практики «Ознайомчої» є ознайомлення студентів з контингентом дітей з особливими освітніми потребами, сучасними методами та формами організації освітнього процесу в групах, формуванням професійних умінь, потрібних для корекції, розвитку, навчанням та вихованням дітей з особливими освітніми потребами; виховання відповідального ставлення до професійної діяльності та потреби постійно поповнювати власні знання та творчо застосовувати їх на практиці.

Завдання практики:

- *сформувати цілісне уявлення про спеціальну освіту;*
- *дати уявлення про дітей з різними формами психофізичного розвитку, особливості нозологій;*
- *ознайомити студентів з методами, формами, засобами здійснення корекційно-розвивальної роботи та методиками діагностики;*
- *виховувати у студентів любов до педагогічної професії, стимулювати до поглиблення педагогічних знань та удосконалення педагогічних здібностей.*

Звіт

Я, Корешкова Анна Павлівна проходила навчальну практику «Ознайомчу» з 23.05.2022 по 04.06.2022 на базі навчальної лабораторії спеціальної освіти та психологічного консультування Запорізького національного університету.

За цей період я ознайомилась з нормативними документами:

- Програма навчальної практики «Ознайомча».*
- Методичні рекомендації до складання психологічної характеристики учня.*
- Первинний прийом логопеда. Діагностика.*
- Діагностика мовленнєвого апарату.*
- Положення про логопедичні пункти системи освіти.*
- Посадова інструкція вчителя-логопеда.*
- Обов'язкові складові логопедичного кабінету.*
- Мовленнєва картка із школи-інтернату «Оберіг».*
- Мовленнєва картка з РАС.*
- Наказ «Про затвердження порядку утворення та умов функціонування спеціальних класів у закладах загальної середньої освіти».*

Під час практики було проведено три онлайн-зустрічі.

На першій такій зустрічі я познайомилась з логопедом Запорізької школи-інтернату «Оберіг» Ходак Альоною Дмитрівною. Вона працює з дітьми, які мають інтелектуальні порушення легкого та помірного ступенів і також з дітьми із розладами аутистичного спектру. Далі я дізналась, які засоби використовує саме ця логопедія. Спочатку кожного року проводиться логопедичне обстеження до 20 вересня, логопед повинен заповнити мовленнєву картку дітей, які навчаються у закладі. Після обстеження формують логопедичні групи і підгрупи, вони складаються за положенням логопедичної роботи, де має бути 5-6 осіб, але зазвичай у групі всеодно більше дітей. У школі-інтернаті «Оберіг» підгрупи являють собою індивідуальні заняття для дітей, які мають більші тяжкі порушення, а вже у групі проводять групові заняття з дітьми, які вже мають досить добрий результат. Після формування груп і підгруп логопед повинен скласти перспективний план на рік до якого входять мета, тема занять, і чому повинна дитина навчитися на уроках. У цьому закладі освіти розділяють заняття на два предмети - це розвиток мовлення і логопедичні заняття, їх може викладати логопед або, наприклад, вчитель-філолог. Я зрозуміла, що розвиток мовлення - це додатковий урок з української мови та літератури, його проводять з усім класом і він входить в корекційну частину занять,

тобто викладач перевіряє читання дитини, побудову речень і як дитина описує малюнки. Цей предмет необхідний для того, щоб діти розвивали зв'язне мовлення. У свою чергу, логопедичні заняття викладає тільки логопед, тому що це вузькоспрямований предмет і як його викладати повинен знати саме цей фахівець. Альона Дмитрівна дуже детально пояснила, що діти які навчаються у цій школі-інтернаті мають первинний дефект - це інтелектуальні порушення і вторинний - цей дефект майже в усіх випадках є мовленнєвим порушенням. У дітей з РАС завжди порушене комунікаційне мовлення. Під час роботи з дітьми використовується системна корекція, тобто коригується не лише звуковимова, а також мислення, увага, пам'ять тощо. Мені сподобалась ця логопедія, як компетентний фахівець, тому що вона презентувала інформацію дуже цікаво і зрозуміло для мене. Альона Дмитрівна надихнула мене своєю розповіддю і я не пожалкувала, що обрала цю професію.

На другій зустрічі асистент вчителя Леонід дуже цікаво розповів про свою роботу і про загальну працю в інклюзивній школі у Франції. Я дізналась, щоб отримати цю посаду для цього не треба мати спеціальну освіту, що дозволяє працювати з дітьми з особливими потребами і коли наймаєшся на роботу, то видають дозвіл працювати, оскільки майбутній працівник вже має повну загальну середню освіту, тобто йти працювати асистентом вчителя можна після завершення навчання у школі. Далі Леонід розповів, що в одному класі взагалі навчаються 30 учнів і зазвичай асистент вчителя повинен офіційно допомагати вчителю навчати дві дитини з особливими потребами у навчанні, однак по факту це може бути три або навіть п'ять осіб. Щоб потрапити дитині в інклюзивну школу у Франції, треба щоб батьки подали заяву в Департамент здоров'я та освіти, далі після цього дитину обстежують. Є певна команда фахівців до якої входять асистент вчителя, загальний педагог, вчитель або вихователь дошкільного закладу, також є психіатр, логопед і психолог. Потім дитину можуть спрямувати за двома шляхами: перший шлях - це шлях, індивідуальної корегуючої допомоги, дитині потрібно отримувати приблизно 10 годин індивідуальної корекційної роботи; другий шлях - це шлях, «дозрівання», тобто діти проходять такий самий освітній план, як на попередньому шляху, у дітлахів таке ж навантаження як і було, користуються такими ж самими підручниками, однак у них є допомога у вигляді асистента вчителя і кожного року діти повторюють вивчений матеріал, потім збирається вся команда вчителів і вони перевіряють набуті знання учнів, і вирішують чи буде певна дитина працювати за цією ж програмою або якщо дитина має гарні успіхи, то можуть ускладнити шкільний план. Далі я почула з чого складається робота асистента вчителя. Цей працівник не заглиблюється у медичну документацію, його не ставлять у відомість, які особливості розвитку має дитина, але все ж таки повинен

знати категорії нозологій. Леонід розповів, що працює з дітьми, які мають синдром гіперактивності і дефіцит уваги. У таких дітей є труднощі з контролем і з проявами власних емоцій, проблеми із взаємодією навколишніми, також є труднощі у навчанні, тому що їм складно сприймати інформацію, є складнощі з читанням, писанням, рахуванням, тобто це нозології, які я вже вивчала на першому курсі: дисграфія дислексія і дискалькулія. Робочий графік асистента вчителя охоплює 6 годин на день, тобто 3 години вранці і 3 години після обіду, але за бажанням можна залишитися і допомогти учням у прийомі їжі. У посадові обов'язки асистента вчителя входить все, що виділяється в окрему посаду асистента дитини. Працівник допомагає дітям у навчанні, мається на увазі, що треба слідкувати за активністю дітей на уроці, контролювати дітлахів у читанні та писанні, спрощувати або ускладнювати завдання, забезпечувати комфортне співіснування дитини в класі, допомагати вчителю у колективній роботі з дітьми і приділяти увагу певній дитині.

На третій зустрічі я ознайомила з інформацією, яку розповіла директорка ІРЦ Олександрівського району м. Запоріжжя Очеретнюк Тетяна Леонідівна. Вона добре і зрозуміло розповіла про роботу логопеда, про введення логопедії і чим займається логопед в логопункті. Тетяна Леонідівна пояснила, що в їхньому ІРЦ дуже кропотлива, складна і відповідальна робота, тому фахівець повинен мати гарний досвід роботи, вміти розрізняти і ставити діагнози дітям, окрім цього треба проводити корекційні заняття з дітьми, які мають різноманітні порушення, робити висновки і відправляти дітлахів у логопедичні групи або в інклюзію або у спеціальний клас. Я дізналась, щоб отримати досвід роботи, то треба попрацювати в логопедичному пункті. Такі пункти розташовані у всіх районах м. Запоріжжя, там можна більш дитальніше ознайомитися у яких закладах працює логопед, з чого складається робота, як працює цей фахівець і що потрібно для складання документації. На сьогоднішній день логопеди і логопункти працюють таким чином:

- логопеду надається 20 початкових класів або змішані класи і старші дошкільні групи;
- логопед на початку шкільного року у вересні має оглянути всіх дітей і просистематизувати їх, тобто розподілити на групи за певними нозологіями. Наприклад, це можуть бути діти з тяжкими порушеннями мовлення або з фонетико-фонематичними порушеннями мовлення;
- далі завдання логопеда скомплексувати групи приблизно з кількістю 30-35 дітей і протягом року працювати з цими категоріями дітей.
- логопед працює у логопункті - це місце знаходиться при дошкільному садочку або у школі.

- *наприкінці року складається звіт у якому звітується про результати дитини, які вона набула за весь навчальний рік.*

Висновки

Під час практики я зрозуміла, що вже знала декілька пунктів із документа «Посадова інструкція вчителя-логопеда»:

- *Вчитель-логопед може планувати та проводити навчально-виховну і корекційно-розвиткову реабілітаційну роботу з дітьми, які мають вади у фізичному або розумовому розвитку.*
- *Цей фахівець обирає ефективні форми, методи, засоби навчально-виховного і корекційно-реабілітаційного процесу.*
- *Логопед систематично підвищує свій професійний рівень, педагогічну майстерність і загальну культуру.*
- *Використовує різноманітні ефективні форми, прийоми і методи навчання.*
- *Також вчитель логопед обов'язково повинен проходити періодичні медичні огляди.*

Далі хочу зазначити, які посадові обов'язки я вже можу спробувати виконувати на першому курсі:

1. *Я здатна дотримуватися педагогічної етики, тобто поважати гідність дитини, захищати її від будь-яких форм фізичного або психічного насильства, також можу запобігати шкідливим звичкам і пропагувати здоровий спосіб життя.*
2. *Можу контролювати забезпечення здорових і безпечних умов навчання, виховання і праці.*
3. *Можу спробувати знайти контакт з батьками і надати їм консультативну педагогічну допомогу з питань освіти, фізичного і психічного розвитку їх дітей.*

Заклади у яких може працювати логопед:

- *Загальноосвітня школа;*
- *ДООУ;*
- *Дитячі будинки;*
- *«Розвивашки»;*
- *Приватна практика (логопед може виїжджати на виклик або мати свій власний кабінет);*
- *Інклюзивно-ресурсний центр;*
- *Центри психолого-педагогічної реабілітації;*

- Медична установа;
- Геронтологічний реабілітаційний центр;
- Лабораторія у вищих закладах;
- Науково-методичні інститути або центри;
- Школи-інтернати;
- Спеціальна школа.

Хочу додати, що я бажую працювати у спец. школі або мати власну практику і я хотіла б працювати з дітьми, які мають порушення мовлення.

Під час практики мені не вистачило живого спілкування з дітьми, які мають різноманітні порушення і з працівниками спец. закладів, адже це корисна можливість, щоб отримати досвід для моєї майбутньої професії. Але все ж таки я сподіваюсь, що скоро в Україні ситуація покращиться і на наступному курсі відбудеться очна практика.

За час практики я зрозуміла, щоб працювати логопедом необхідно мати такі якості характеру:

- терплячість;
- відповідальність;
- працелюбність;
- сумлінність;
- сконцентрованість;
- уважність;
- дружелюбність;
- креативність;
- найголовніша якість це мати любов до дітей.

Цей фахівець повинен володіти, окрім теоретичних знань, системою спеціальних практичних навичок:

- вміння робити логопедичний масаж;
- знати методики постановки звуків;
- досягати певних цілей;
- не впадати у відчай через складні випадки і ситуації.

Сподіваюсь, що у майбутньому я стану компетентним логопедом, бо в мене є кілька якостей характеру, щоб у майбутньому обіймати цю посаду, а тих якостей і вмінь, яких мені не вистачає я буду розвивати за період навчання в університеті і збережу їх на подальше професійне життя.

06.06.2022

Підпис

